

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Dies Sexta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

tionem &c. ut facilius satisfaciamus. 3. Quia ipsa hæc misericordia ob sui præstantiam est multò aptior ad satisfaciendum, uti in B. Gertrude & alijs probatum est, quæ propterea sine purgatorio ad cælos avolârunt.

Secundum erat, quod saltem viventibus oporteat partem horum operum transcribere; atqui scias animarum preces longè efficaciores esse, Deoque gratiores; an ergo si operibus tuis illas redimas, ut in cælos receptæ tuam & proximorum tuorum causam agant, non meliùs utrisque prospectum arbitraris?

Considera II. Quàm vanus fuerit timor, quo hæctenus tam præstanti utilique exercitio abduci te patiebaris; & quomodo deinceps saltem tantò liberaliorem te ergà defunctos exhibere velis, quantò parcius huc usque extitisti.

Considera III. Quanta cum diligentia & perfectione deinceps opera tua absolvere debeas, ut quæ omnia in subsidium animarum destinasti; si enim Deus tibi daret potentiam creandi pecuniam, quam in redemptionem Captivorum impenderes, an non aurum potiùs, quàm argentum, aut caprum creares? cur ergo data tibi potestate ad bene operandum, per eandem potiùs imperfecta opera, quàm perfecta efficias, atque in subsidium animabus purgantibus transmittas? Colloq. ad Christum.

Pro sexta Die.

MEDITATIO I.

DE RELIGIONE ET CULTU DEI.

Thesera. Dominum tuum adorabis, & illi soli servies. Deut. 6.

Punctum I.

Considera I. Quid sit Religio. Nimirum quòd sit virtus inclinans ad debitum Deo cultum exhibendum.

Considera II. In quibus potissimum rebus cultus iste consistat, nimirum in devotione (quæ est promptitudo mentis ad omnia, quæ ad divinum obsequium spectant) Oratione, Sacrificio Missæ, susceptione & administratione Sacramentorum, Votorum impletione, gratitudine pro acceptis beneficiis.

R. 3

benefici-

beneficijs, & quod præcipuum est, exacta mandatorum regularum observatione, nam, vel Seneca teste, optimus animus, pulcherrimus Dei cultus est.

Confidera III. Quàm repidè tu & negligenter hunc cultum Deo tuo hæctenus exhibueris, atque adeò Religionis tue mine prorsus indignum te ostenderit. Vide proin, quando vel deinceps hanc socordiam emendare velis. Collocat SS. PP.

Punctum II.

Confidera I. Quàm perfectum cultum Aulicæ, aliisque servi mundanorum Principum & Dominorum suis Dominis exhibeant; quanta cum promptitudine Dominorum Imperia excipiant; quanta cum diligentia exequantur; & quanta cum constantia ad exitum usque ea perducant.

Confidera II. Quantò æquius sit, similem comparatum debito cultu isti Deo exhibendo adhibere, utpote qui in his partibus præter mundanis Dominis, sive dignitatibus, sive remunerantis liberalitatem, sive imperantis suavitatem consideres, quæ omnia brevi, sed vero tantum compendio complexus est, qui dixit: *Servire DEO, respice seipsum.*

Confidera III. An non jure tibi, tuisque similibus inopis Aulicorum greges ostendi queant, illudque Christi accipere: *Filij hujus sæculi prudentiores sunt Filij lucis in generatione sua?* Vide ergo, ut vel deinceps operibus tuis ostendas non homini te corruptibili, sed immortalis Deo, immortali servitium præstare.

Punctum III.

Confidera I. Quid potissimum Aulicos, aliisque hujusmodi servos excitet, ad tam fidele & exactum servitium Dominis suis præstandum, an non sublimitas Principis; an honorum, aliorumque præmiorum spes concepta; an timor offensam, indignationemque sui Principis evitandi?

Confidera II. Si tantas vires ejusmodi Famulis addita modica, falsa, vanaque dignitas vilissimi hominis, tam exigua & incerta merces, tam parvæ & impotentis offensæ

nor, quantum robur tibi, aliisque Dei Famulis conferre debeat summa Domini, cui servitis, excellentia; amplissima, quæ promisit, præmia; gravissimum, quod ex offensa imminet, damnum pœnæ, aliorumque malorum? an non iterum jure objicere tibi universos mundi Famulos, illudque S. Augustino olim à Continentia exprobratum, tibi repetere potes: *Potuerunt isti, & ista, & tu non poteris?* illi cum solis ordinarijs, tu cum extraordinarijs, & tam copiosis Dei auxilijs? illi ob corruptibile præmium, tu ob æternum & inexplicabile? illi ob hominis mortalis favorem, tu ob beneplacitum summi & immortalis Dei? illi tam gravia & molesta servitia, tu tam suave & leve onus?

Considera III. Quàm meritò ob præcedentem tuam foecordiam erubescere debeas, & cum Evangelico illo servo clamare: *Domine, patientiam habe in me, & omnia redde mihi tibi.* Dic ergo, vel hodie cum S. Davide: *O Domine, quia ego servus tuus, & Filius ancillæ tuæ. Ecce mancipium Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.* Colloquium ad Christum &c.

Pro Die sexta.

MEDITATIO II.

DE RELIGIONE ERGA B. VIRGINEM.

Punctum I.

Considera I. quot titulis obligeris ad singularem cultum hujus SS. Cœli Reginz exhibendum; omissis alijs tres modò bene ponderâsse sufficiet. Primus est, voluntas Dei, hinc S. Bernardus: *totâ medullis cordium, totis præcordiorum affectibus Mariam hanc veneremur, quia sic est voluntas eius, qui omnia nos habere voluit per MARIAM.* Secundus est, quia Mater nostra est, quæ sub cruce nos peperit, & ergo filij dolorum magis amant, & amantur à matribus, an poteris non amare tantam Matrem, tanto cum dolore te enixam, quæque ut S. Petrus Damiani ait, amat nos amore invincibili, utpotè quos in ipsa, & per ipsam Filius & Deus illius summa dilectione dilexit? Tertius est, quia nullum efficacius post Christi passionem medium ad vocacionis suæ propositum

R r 4

positum exequendum Religiosus vel Sacerdos habet, quia
 si Advocatam habere hanc Virginem mereatur, ad cuius no-
 men (teste S. Anselmo, c. 6. de excell. B. V.) *Selecior in-
 veridum est salus, quam invocato nomine Filij, non quod ipsa
 Mater potentior sit (non enim ipse magnus & potens est, per
 eam, sed illa per ipsum)* Serum quia etsi merita invocantis
 non mereatur, ut exaudiatur, merita tamen Matris in-
 cedunt, ut exaudiatur. Hinc & S. Bernardus audacter de-
 re ausus est; *Ille solus o Virgo Beata, sileat laudes tuas, qui
 te fideliter invocatum senserit unquam in suis necessita-
 tibus sibi defuisse. Et quid mirum, si invocata ades, qui
 iam non invocatus praesto est.*

Considera II. Quam frequenter tu hactenus & extra orbi-
 nario modo maternum huius SS. Virginis in te amorem co-
 pertus sis, utpotè cui & vocationis tuae initium ac progres-
 sum, totamque adeò tuam, quam per statum tui susceptionem
 obtinisti, felicitatem adscribere meritò debeas, quam po-
 rùm autem vicissim, gratum te exhibere, & Filiali afflicto
 tantam Matrem prosequi, & venerari studueris?

Considera III. Quomodo vel nunc eam in Matrem ho-
 nuò eligere, omnesque veri filij proprietates explere de-
 ceptis velis. Colloq. ad SS. PP.

Punctum II.

Considera I. In quibus potissimum officijs sincerus huius
 SS. Virginis cultus consistat. Tria praecipue observabis.
 Primum est, *maxima de ipsa aestimatio.* Hæc enim est quasi
 fundamentum posteriorum duorum obsequiorum; ad hanc
 porò aestimationem conciliandam juvabunt binæ hæc festi-
 tentiæ benè ponderatæ, quarum prior est S. Anselmi de Co-
 cept. Virg. his verbis prolata: *Nihil tibi Domina, æquale
 est, nihil comparabile; omne enim quod est, aut supra te est,
 aut infra te, quod supra te est, solus Deus est, quod infra te est,
 omne, quod Deus non est.* Posterior est S. Bonaventurae in
 in speculo B. V. sic loquentis; *Ipsa est, quæ majorem facere
 Deus non potest; majorem facere Mundum possit; majorem
 Matrem, quam Matrem Dei facere non potest.* Secundum
 est, *Filialis* ad hanc SS. Virginem velut Matrem fiducia. Ista
 ta consilium S. Bernardi, hom. 2. in Missas: *In persequentiis*

angustiis, in rebus dubiis, *MARIAM cogita, MARIAM in-
voca; non recedat ab ore, non recedat à corde &c.* Ter-
tium est, *imitatio* in una alterave præcipua virtute, juxta
monitum ejusdem S. Bernardi loco citato, dum ait: *Vt im-
patres orationis ejus suffragium, non deserat conversationis
exemplum.*

Considera II. In qua potissimum virtute exigat hæc Vir-
go sui imitationem, nimirum in ea, propter quam illa me-
ruit Mater DEI fieri, dum dixit; *Ecce Ancilla Domini, fiat
mibi secundum Verbum tuum*; Hinc & ijs, qui in nuptiis
olim ejus suffragium expetierunt, respondit: *Quacunque
dixerit vobis, servate, & facite.*

Considera III. Quomodo tu hæc tria hæc obsequia ei
exhibueris, aut certè exhibere deinceps velis. Colloquium
ad eandem SS. Virginem &c.

Punctum III.

Considera I. Inter alia veri amoris filialis officia etiam
hoc non postremum esse, si filius omni studio Matris hono-
rem amplificare, atque alios etiam in illius amorem ac Ve-
nerationem incitare conetur.

Considera II. Quam amplatibi hujus obsequij exhibendi
ocasio, in Statu tuo offeratur, sive in publicis concionibus;
sive privatis exhortationibus, sive libellorum ad eum finem
conducentium persuasa lectione, sive ad congregationes
frequentandas dato consilio, aliisque ejusmodi industrijs.

Considera III. Quam opere tibi tali obsequio SS. DEI
Parentem demereri posses, quantumque ab ea præmium,
tum in hac, tum in altera vita sperare, illud videlicet, de
quo Eccli. 24. c. scriptum: *Qui elucidant me, vitam eter-
nam habebunt*; vide proinde, quomodo deinceps etiam in
genere tuum erga tantam Patronam atque parentem
amorem copiosè ostendere velis. Colloq.
ad Christum.

CONSIDERATIO

Pro Sexta Die.

DE SPIRITVALIBVS EXERCITIIS,

Punctum I.

EXamina te 1. Circa hæc exercitia in genere, an de ijs par est, magnam æstimationem conceperis? an debitas industrias ad eadem ritè peragenda adhibueris? an suum cuique tempus accuratè, integrèque impendere consueveris?

Examina te 2. An meditationis finem obtinere studueris, qui est quadruplex, scilicet cultum DEO, & Sanctis tribuere, pios affectus exercere, varias petitiones proponere, vitam perficere? an ad hunc finem obtinendum selegeris aptam materiam, aptum modum tenueris, aptum, certumque tempus elegeris?

Examina te III. An Orationis vocalis finem obtinere studueris, qui est DEUM & Sanctos laudare, variòsque affectus virtutum elicere, & varia à DEO dona, gratiàsque petere, & impetrare? an hanc orationem peregeris, quoad vocem distinctè, quoad memoriam attentè, quoad intellectum intelligentè, quoad voluntatem ardentè, seu devotè, quoad consuetudinem corporis situm reverenter?

Examina te 4. An Missæ Sacrificium ordinaveris ad quadruplicem finem, propter quem institutum est, quatenus scilicet est Lærenticum, Eucharisticum, Rememorativum, Propitiatorium, Pacificum seu Impetratorium? an eum in finem reverenter, devotè, attentè omnia, quæ in Rubricis præscribuntur, peregeris? an sufficientem eidem præparationem anteponas, & debitam gratiarum actionem subiungas?

Examina te 5. An confessionis Sacramentalis finem obtinere studueris, qui est triplex, scilicet peccatorum deletio, sui ipsius cognitio, vitæ emendatio? an ob hunc finem cum serio dolore & præposito ad confessionem accedas, clarè integrèque tua peccata exponas, pœnitentiam debita cum attentione fidelitatèque adimpleas?

Examina te 6. An Læctionis spiritualis finem obtinere studueris?

ſtuderis, qui eſt voluntatem DEI cognoſcere, perfectionis naturam, mediâque ad eam perveniendi addiſcere, voluntatem ad ideam ſtudium alacriter ſuſcipiendum & continuandum varijs motivis excitare? an hunc in finem aptos libros, aptum tempus, aptumque modum legendi adhibueris?

Examina te 7. An Jaculatoriarum orationum finem obtinere ſtuderis? qui triplex eſt, ſcilicet mentis ad DEUM elevatio, voluntatis inflammatio, Diaboli expugnatio? an in hunc finem memoriam tuam velut pharetram aptis in omnem caſum jaculatoriis ejuſmodi precatiunculis impleveris? an ſuo tempore earum aliquas depromſeris, utiliterque uſurpâris?

Punctum II.

Perpende motiva, ob quæ magni facere hæc exercitia, & ſingulari cum diligentia perficere debeas.

Primum eſt, quia ipſa dignitas eorum requirit ſummam diligentiam. Attende, quantas industrias adhibeant, peroraturi coram Rege terreno, & Aulicis ejus, & diſce, quantam Reverentiam & attentionem adhibere tu debeas, cum Rege Regum, & Domino Dominantium peroraturus.

Secundum eſt, quia fructus ex ijs ſperatus eam diligentiam requirit; nam, teſte Caſſiodoro ſuper Pf. 101. Oratio ſerenat cor, abſtrahit à terrenis, mundat à vitiis, ſublevat ad cæleſtia, reddit capacius & dignius ad accipienda bona ſpiritualia. Hinc merito S. Auguſtinus tom. 40. dixit: *Rectè novit vivere, qui rectè novit orare*; Hinc & B. Aloyſius dicere ſolitus erat (uti in ejus vita, l. 2. c. 3. habetur) Religionum tam miſeras facies ex una oratione neglecta provenire, illam eſſe compendioſam viam ad perfectionem, & ſine illa neminem ſe perfectè vincere poſſe.

Tertium eſt, quia hæc exercitia ſunt cibus, quies, recreatio animæ. O quanta cum diligentia ſuum cibo ſumendo, ſomno capiendo, animo recreando, tempus impenditur; an corpori tanquam Famulo tam ſollicitè ſerviri æquiùs putas, quàm ipſi Animæ?

Quartum eſt, quia ipſa jucunditas illorum ſummam alacritatem requirit; an non jucundum eſt, ægro poſſe ſuas miſerias aperire Medico peritiſſimo? Mendico poſſe à ditiffimo Rege

Rege petere & impetrare, quod volet? Reo, posse à Judice veniam petere, & pœnæ remissionem obtinere? Discipulo, posse sapientissimum Magistrum docentem audire? Sponzæ, posse colloqui cum eo, cujus labia sunt favus distillans, mol & lac, sub lingua ejus?

Punctum III.

Perpende media ad hunc finem conducentia.

Primum est, magnam de his Exercitiis æstimationem, magnūque ad illa desiderium habere; hinc P. Balchatus volebat, Religiosum extra orationis tempora molari lapidē extra centrum constituto similem esse, & impedimento ablato mox ad orationem redire.

Secundum est, omnes industrias accuratè adhibere, ad imitationem B. Aloysij, qui tantū studij in ijs ponebat, ut si omnium virtutum summa in ijs videretur.

Tertium est, remove fortiter quadruplex impedimentum, scilicet culpam mordentem, curam pungentem, afflictum vigentem, & tribulationem cruciantem, ut S. Bernardus rectè advertit.

Pro VI. Die.

DE RELIGIONE ET CVLTV SANCTORVM.

MEDITATIO III.

Punctum I.

Considera I. Inter alia obsequia, quibus debitum DEO cultum exhibere possis, non postremum esse, si ipsum juxta consilium S. Davidis Ps. 150. laudare studeas in Sanctis ejus; ut enim summam de aliquo Principe æstimationem jure merito concepisse creditur, qui etiam famulis illius (maximè quos ipsi Principi magis dilectos esse novit) peculiarem honorem & benevolentiam exhibere conatur, ita non minùs insignem suam erga DEUM affectum manifestabit, qui peculiari studio Sanctos & Electos ejus colere satagit.

Considera II. Quòd iidem Sancti propter obsequia, qua DEO tum in terris olim exhibuerunt, tum etiamnum exhibent in cælis, summum à te meritò cultum exigere videantur. Dic enim, si scires hominem, qui te plus quàm omnes alios, imò plus etiam, quàm seipsum amaret, qui totum sese obse-

obſequio tuo, cultuſque impenderet, qui nihil aliud deſideraret & ageret, quàm quod tibi ſummè gratum honorificumque eſſe agnoſceret: dic, inquam, an non tu viciffim hunc hominem ſummè amandum, colendumque tibi eſſe exiſtimares? atqui ſcito, hæc omnia Sanctos DEO ipſi obſequia præſtare; Cùm ergo tu DEUM plùs quàm teipſum amare te dicas, atque adeò obſequia quæque eidem exhibita pluris æſtimes, quàm ſi tibi ipſi collata fuiſſent, an non clariffimè vides, ſummè te obligatum eſſe ad Sanctos hos, velut Summos tuos benefactores, & amatores ſingulari ſtudio colendos, maxime cùm etiam Sanctiſſimos, Sapientiſſimos, potentiſſimòſque (quæ tria cultum & reverentiam præcipuè conciliant) eſſe nôris?

Confidera III. Quanta fuerit hætenus negligentia tua, ut qui non modò debent tantis amicis tuis cultum & amorem hætenus negâris, ſed ne obligationem quidem tuam ſatis agnoſcere ſtuderis. Colloquium ad eofdem SS. Patronos.

Punctum II.

Confidera I. Quanta commoda & beneficia ſperare poſſes, ſi, prout decet, Sanctorum horum cultui ſincerè conſtantiſque te impenderes. Quantam inprimis alacritatem diligentiamque, in omnibus tuis actionibus eſſes oſtenſurus, ſi omnes Sanctos, earundem actionum tuarum Arbitros & Spectatores eſſe nôſſes. Quantam deinde in omnibus neceſſitatibus tuis fiduciam eſſes concepturus, ſi tot, tamque potentes advocatos pro te ſupplicare meminiffes? ſi enim S. Hieronymus dicere auſus eſt, nunquàm ſe legiſſe, aliquem fuiſſe mala morte defunctum, qui libenter opera charitatis exercuit, eò quòd habeat multos interceſſores (pauperes videlicet) impoſſibile autem ſit, multorum preces non exaudiri; quantò magis impoſſibile erit, Sanctorum tam perfectas preces repulſam pati? quantam denique in omnibus periculis ſecuritatem experturus eſſes, ſi tot fortiſſimorum militum exercitu te vallatum ſcires; an non illud Eliſæi tibi occinetes; noli timere, plures enim pro nobis ſtant, quàm contra nos? An non illud S. Bernardi pronuntiares: Quid ſub cuſtodibus tantis timeamus? nec ſuperari, nec ſeduci, multò minus autem ſeducere poſſunt; Fideles ſunt, prudentes ſunt,

poten-

potentes sunt, quid trepidamus? tantum sequamur eos, ad hæreamus eis, & in protectione DEI Cæli commoremur.

Considera II. Quam efficacia sint hæc motiva ad Sanctorum cultum, cui vis quidem homini, sed Religioso maxime & Sacerdoti persuadendum; utpote qui & copiosioribus auxiliis ad suas functiones opus habeat, & gravioribus a damone præliis incessatur, adeoque præ aliis etiam indigeat Patronis & Advocatis valde potentibus, per quos spectatorum auxiliorum efficaciter fiat particeps?

Considera III. Quantum proinde desiderium tu concipere debeas, Sanctos quidem omnes, sed speciales præcipue Patronos tuos singulari quodam cultu amoreque prosequendi Colloquium ad B. V.

Punctum III.

Considera I. Quis potissimum cultus prædictis Sanctis à te exhiberi debeat; varias tibi fortè actiones precèsque intellectus tuus suggeret, sed tu pro certo habeto, optimam esse Sanctorum cultum, optimam vitam; hic enim cultus potissimus est, quia ab omni natio alienus; sed & amplissimus est, quia omnia bonorum genera, puta jejunium (maximè illud generale Deoque gratius, quo jejunatur à peccato) elemosynam (dum animabus offeruntur opera) orationem (juxta id S. Augustini effatum: Vis semper laudare DEUM: benefac omnia, & laudasti DEUM) complectitur. Et tandem constantissimus, ac perpetuus est, quia diu noctisque continuatur.

Considera II. Si Sancti tantos favores exhibuerunt illis, qui sæpè modicas preces, aut aliud leve obsequium in ipsorum honorem obtulerunt, quanta beneficia, & favores tu sperare possis, si paulò antè descriptum cultum optimæ vitæ non uno tantum alterove quadrante, sed per totam vitam exhibiturus sis.

Considera III. Quomodo proinde imitari morem eorum velis, qui vota sua in melius aliquod obsequium mutant, atque adeò & tu omnes vel certè plerasque minuitores devotiones, quibus hæctenus Sanctos colere consuecisti, in hunc præstantissimum, ipsisque gratissimum cultum permutare velis. Colloquium ad Christum.